

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2240

гр. София, 18.01.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 172 СЪСТАВ, в закрито заседание на осемнадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА

като разгледа докладваното от ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА Гражданско дело № 20231110102169 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба, предявена от „М.Т.“ ЕООД срещу „Д.З.“ АД, обективираща иск с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ.

Ищецът извежда притезателното си право срещу ответника от твърдения за това, че между тях съществува правоотношение, произтичащо от договор за имуществена застраховка „Пълно Каско“, в срока на действие на който е настъпил покрит застрахователен риск, в причинно-следствена връзка с настъпването на който се намира фактът на реализиране увреждане на застрахованото имущество, като възстановителната стойност на обезщетението за отстраняване на посоченото увреждане възлиза на сумата, предмет на настоящата претенция.

Ищецът специално се е позовал на правото си да избере местно компетентният съд, видно от твърденията му, изложени в молбата от 09.06.2021 г.

Между страните по делото не съществува спор, че процесното застрахователно събитие е настъпило на територията на гр. Пловдив, като видно от справка в ТР-АВ, мястото на което е регистрирано седалището и адреса на управление на ищеца се намира на територията, на която се простира съдебния район на РС-гр. Пловдив.

Съгласно разпоредбата на чл. 113 от ГПК исковите на и срещу потребители се предявяват пред съда, в чийто район се намира настоящият адрес на потребителя, а при липса на настоящ адрес – по постоянния. Образованите дела се разглеждат като граждански по реда на общия исков процес.

В хипотезата на предявен иск, с който се претендира обезщетение по КЗ в дефиницията „потребител“, използвана в разпоредбата на чл. 113 КЗ се има предвид не легалната дефиниция дадена в § 13, т. 1 ДРЗЗП, съгласно която "потребител" е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска или

професионална дейност, а понятието, използвано в разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от действащия Кодекс на застраховането - "ползвател на застрахователни услуги".

Така направения извод се обуславя, както от обстоятелството, че КЗ е специален спрямо ЗЗП и нормативен акт с по-висш ранг от последния, така и от задължителните разяснения, дадени в Тълкувателно решение № 1 от 23.12.2015 г. на ВКС по т. д. № 1/2014 г., ОСТК, съгласно което „Дефинитивното определяне на термина "потребител на застрахователна услуга" в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на КЗ наистина се различава от вложеното, според § 13, т. 1 от Закона за защита на потребителите, съдържание в това понятие, но соченото обстоятелство не е достатъчно, за да се отрече приложимостта на специалната местна подсъдност по чл. 113 ГПК по отношение на прекия иск по чл. 226, ал. 1 КЗ, доколкото двете дефиниции не са предмет на регламентация в ГПК. Сравнителният им анализ показва, че с разпоредбите на КЗ законодателят разширява кръга на потребителите на застрахователни услуги, спрямо този по ЗЗП.

Този разширителен подход, при който в кръга на потребителите на застрахователни услуги се включва третото ползващо се лице, третото увредено лице, другите лица, за които са възникнали права по застрахователен договор, както и физическото или **юридическо лице**, проявяващо интерес да се ползва от услугите, е обществено оправдан. Той е израз на защитата на потребителите в специфичната област на застраховането и е съобразен с вида на отделните застраховки, ефектът на които нерядко се проявява спрямо трети на застрахователното правоотношение лица, тъй като потребителят на застрахователна услуга не всякога е и страна по договора.

Придаване на застрахованото лице качеството на потребител на определен вид услуга означава, че за него съществува възможност да упражни правото на избор на местна подсъдност, вкл. по предявен от него пряк иск и чрез този избор да дерогира общата местна подсъдност по чл. 108, ал. 1 ГПК."

Съгласно разясненията, дадени в цитираното Тълкувателно решение на ВКС понятието „потребител на застрахователна услуга“ по чл. 2, ал. 2 КЗ е по-широко като субектен обхват от понятието „потребител“ по смисъла на ЗЗП и за разлика от последния, потребител на застрахователна услуга може да бъде както физическо, така и юридическо лице. Съобразно посоченото Тълкувателно решение „придаване на застрахованото лице качеството на потребител на определен вид услуга означава, че за него съществува възможност да упражни правото на избор на местна подсъдност, вкл. по предявен от него пряк иск и чрез този избор да дерогира общата местна подсъдност по чл. 108, ал. 1 ГПК“, от което следва, че на изборната местна подсъдност по чл. 113 КЗ могат да се позоват потребителите на застрахователни услуги, независимо дали са юридически или физически лица. Противното, както е посочено в цитираното тълкувателно решение би било „обществено неоправдано“.

Разпоредбата на чл. 113 КЗ, даващо право на ищеца да избере местнокомпететния съд съобразно своите интереси и посочените в закона критерии, безспорно е оправомощаваща по своя характер, като принцип в правната теория, че оправомощаващите правни норми не може да се тълкуват стеснително.

Предвид на това оправомощаващата правна норма на чл. 113 ГПК не подлежи на стеснително тълкуване, а на разширително такова, от което следва извод, че в субектния характер на „потребител“ в хипотезата на иск, с който се претендира обезщетение по КЗ не следва да се приема, че се включват единствено физическите лица, имащи качество и на потребители по смисъла на ЗЗП, а всички лица /физически и юридически/ претърпяли вреди, намиращи се в причинно-следствена връзка с процесното застрахователно събитие, явяващи се правоимащи да претендират обезщетение от съответното лице, задължено по силата на закона или договор да им го заплати.

В този смисъл са и разясненията, дадени в Определение № 268 от 9.04.2010 г. на ВКС по ч. т. д. № 148/2010 г., II т. о., ТК, съгласно които „Въпросът за приложението на нормата на чл. 113 ГПК и съотношението ѝ с нормата на чл. 108 ГПК е предмет на определение № 474 от 05.08.2009 г. по ч. т. д. № 361/2009 г. на Върховен касационен съд, Търговска колегия, Второ отделение, постановено по реда на новия Граждански процесуален кодекс от 2007 г. и поради това имащо характер на задължителна съдебна практика по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК. В посоченото определение е прието, че изборната местна подсъдност по чл. 113 ГПК е приложима към искове за заплащане на застрахователно обезщетение, предявени от застраховани лица, поради което при упражнено от ищеца право на избор на местна подсъдност по чл. 113 ГПК, общата местна подсъдност по чл. 108, ал. 1 ГПК се дерогира. Приложимостта на чл. 113 ГПК при определяне на местната подсъдност при тези искове е обоснована с разпоредбата на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Кодекса за застраховането, придаваща на застрахованото лице качеството на "потребител на застрахователни услуги".

Обжалваното въззивно определение е в отклонение от посочената практика. Неправилно въззивният съд е счел, че в случая не може да намери приложение изборната подсъдност по чл. 113 ГПК с аргумента, че същата важи само за ищите-физически лица, но не и за ищите-юридически лица. Този извод е в пряко противоречие със закона, тъй като в него не е предвидена обусловеност на изборната подсъдност от вида на потребителите и разграничаването им на физически и юридически лица.“.

В случая в субектния обхват на разпоредбата на чл. 113 ГПК са включени лицата, явяващи се потребител на застрахователни услуги“.

Предвид на така констатираното обстоятелство и с оглед разпоредбата на чл. 119, ал. 3 от ГПК /нова редакция – ДВ, бр. 65/07.08.2018 г. /, съгласно която съдът следи служебно за местната подсъдност по чл. 113, ГПК, производството по настоящото дело, както и с оглед на това, че всеки съд има право на преценка за това дали е компетентен да разгледа спора, предявен пред него, то следва да се подигне спор за подсъдност между Районен съд –гр. Пловдив и Районен съд –гр. София пред Софийски градски съд, за

решаване на въпроса – кой съд е компетентен да разгледа настоящия правен спор.

Мотивиран от горното, на основание чл. 118, ал. 1 от ГПК, вр чл. 113, от ГПК/ДВ, бр. 65/07.08.2018 г. /, съдът

РАЙОНЕН СЪДИЯ

ОПРЕДЕЛИ:

О П Р Е Д Е Л И:

ПОВДИГА спор за подсъдност между Районен съд –гр. Пловдив и Районен съд – гр. София пред Софийски градски съд, за решаване на въпроса – кой съд е местно компетентен да разгледа настоящия правен спор.

Съдия при Софийски районен съд: _____